

Հ. Ս. Խ. Հ. ԱՌԺՈՂԿՈՄԱՏ
№ 35 ՍԱՆԼՈՒՅ ԳՐԱԴԱՐԱՆ № 35

ԲԺ. Ս. Բ. ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

ՇՈԳԵ-ՖՈՐՄԱԼԻՆԱՅԻՆ
ԴԵԶԻՆՖԵԿՑԻՈՆ ԿԱՄԵՐԱ
(ՅԱՊՈՆԱԿԱՆ ՏԻՊԻ)
ՅԵՎ
ՍԱԿՍԵՅԻ ՇՈԳԵԿԱՄԵՐԱՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

29 JAN 2018

№ 35

Հ. Ս. Խ. Հ. Ա. Ռ. Ժ. Ո. Ղ. Ե. Ո. Մ. Ս. Ս.
Ս ա ճ լ ու լ լ զ ր ա գ ա ռ ա ճ

№ 35

ԲԺ. Ա. Բ. ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ

ՇՈԳԵ-ՖՈՐՄԱԼԻՆԱՑԻՆ
ԴԵԶԻՆՖԵԿՑԻՈՆ ԿԱՄԵՐԱ

(ՅԱՊՈՆԱԿԱՆ ՏԻՊԻ)

ՅԵՎ

ՍԱԿՍԵՅԻ ՇՈԳԵԿԱՄԵՐԱՆ

ԿԱՌՈՒՅՎԱԾԵՐ, ՈԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ, ԳՈՐԾԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ,
ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆ ՈՒ ԽՆԱՄԵՐ

ՊԵՏԶՐԱՏ — ԲԺԶՐԱՏԲԱԺԻՆ

ՅԵՐԵՎԱՆ — 1934

Պատ. խմբագիր՝ Բժ. Արշ. Դազարյան
Ձեռ. խմբագիր՝ Գ. Զենյան
Սրբագրիչ՝ Դար. Հակոբյան

Հանձնված և արտադրության 22 սարտի 1934 թ.
Ստորագրված և տպագրելու 14 մայրի 1934 թ.

Գլավկիտ 8502 (բ). Հրատ. 3934. պատվեր 567 տիպագ. 1000

Պետհրատ. տպարան—Մեքենայան

11-28962 9P

Յերբ դեղինֆեկցիան (վարակի վոճնչացում) կատարվում է կանոնավոր հիմունքներով, յերբ ճշտությամբ պահպանվում են այն բոլոր կանոնները, վորոք սահմանված են դեղինֆեկցիոն գործի համար, ապա դեղինֆեկցիան ել իր հերթին վորոշում է այս կամ այն համաճարակի բախտը՝ այդ համաճարակը ժամանակին և ամբողջովին լիկվիդացիայի յենթարկելու իմաստով:

Ահա թե ինչու յուրաքանչյուր սան—համաճարակային աշխատող, վորը կապված է սուր—վարակիչ հիվանդությունների դեմ պայքարելու գործի հետ, պետք է լավ ծանոթ լինի դեղինֆեկցիոն գործին, նրա յերթման բարդ դեղինֆեկցիոն միջոցներին, ապարատներին ու կամերաներին: Հակառակ դեպքում, յեթե դեղինֆեկցիան կանոնավոր կերպով չի կատարված, ապա նա փոխանակ ողուտ բերելու, միայն վրնաս կրերի (թեև «դեղինֆակցիան» կատարված է, բայց վարակը մնում է):

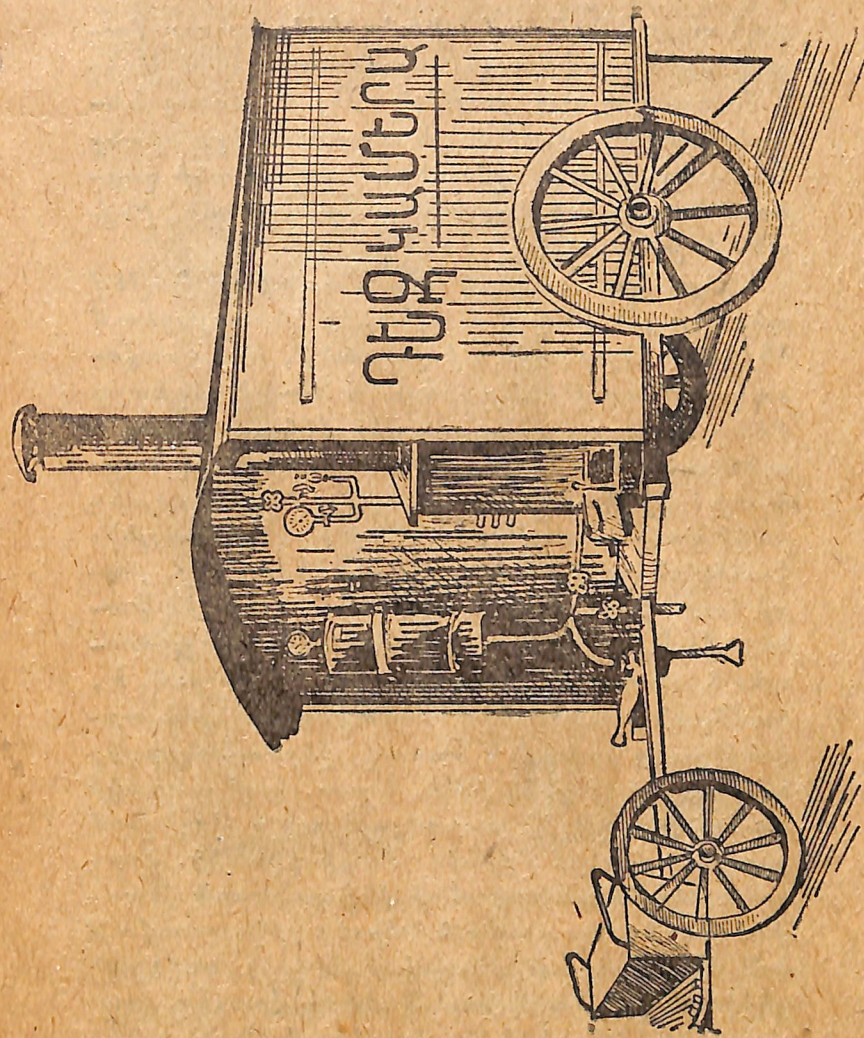
Յեթե համաճարակների դեմ պայքարելը չափազանց կարևոր մի խնդիր է, իսկ մյուս կողմից, յեթե մեզ համար պարզ է դեղինֆեկցիոն գործի դերը համաճարակների դեմ պայ-

քարելու ասպարիգում, այսինքն՝ յեթե դեղին-
ֆեկցիայի միջոցով մենք ցանկանում ենք
վոչնչացնել այն վարակը, վորը բուն է դրել
մարդուն չըջապատող միջավայրում, ապա և
դեղինֆեկցիոն ձեռնարկումների նպատակներն
ու խնդիրներն ավելի ևս սերտ կերպով կապ-
ված են հակահամաճարակային բոլոր այլ մի-
ջոցառումների հետ:

Քիմիական և ֆիզիկական դանազան հա-
կավարակային միջոցների շարքում մեր ամե-
նորյա դեղինֆեկցիոն աշխատանքի մեջ վորոշ
տեղ է դրավում դեղինֆեկցիոն կամերաների
գործադրումը: Ուստի և դեղինֆեկցիոն կամե-
րաները խոշոր դեր են կատարում դանազան
վարակիչ հիվանդությունների դեմ մղվող
պայքարի գործում: Թե ինչպիսի կառուցվածք
ունեն այդ կամերաները, ինչպես պետք է ոգ-
տագործել նրանց, ինչ դեպքում գործադրել և
վորպիսի խնամք են պահանջում նրանք—ահա
այդ բոլորը պետք է յավ իմանա յուրաքանչյուր
սանիտարական—համաճարակային աշխատող,
ներառյալ ամենաչարքային դեղինֆեկտորին:

Ստորեվ մենք կծանոթանանք մեր սան—հա-
մաճարակային պրակտիկայում գործադրվող
բազմաթիվ դեղինֆեկցիոն կամերաներից
միայն յերկուսի հետ . դրանցից մեկը ճապոնա-
կան տիպի շոգեֆորմայինային դեղինֆեկցիոն
կամերան է, մյուսը՝ Սաքսեյի շոգեկամերան,
վորոնք ավելի շատ են տարածված մեզանում:

Ճապոնական շոգեֆորմայինային կամե-

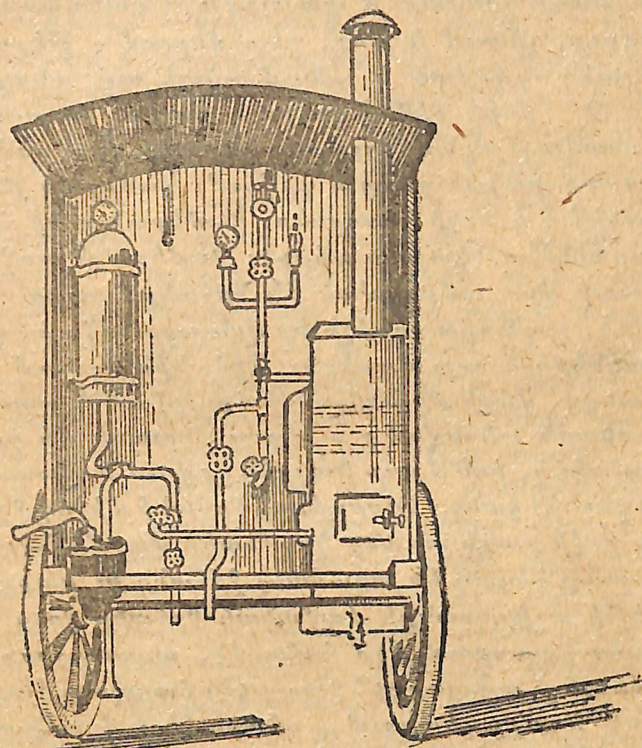

Նկ. № 1. Շոգեֆորմայինային դեղինֆեկցիոն կամերա (տիպի կոդեյ)

րան առաջին անգամ առաջարկվել է ռուս-ճապոնական պատերազմի ժամանակ (1905 թ.) : Տառարարին այդ առթիվ ասել է . «ճապոնական շոգե-Փորմալինային ապարատները նրանց (ճապոնացիներին) վճռական հաղթանակի գործում նույնպիսի խոշոր դեր կատարեցին, ինչպես և թնդանոթները» :

Այդ կամերաները համեմատաբար թեթեւ տեսակի յեն լինում և իրենցից ներկայացնում են քառանկյունաձև մի շինվածք, վորի սովորական մեծությունը լինում է 3—4 խորանարդ մետր և վորը մոտավորապես մեկ տոնն քաշ է ունենում : Կամերան շինվում է փայտից : Կարկասը (չրջանակը) պատրաստվում է ամուր տեսակի փայտանյութերից (կաղնի, կեչի և այլն) : Կամերան դրսից և ներսից (ամեն կողմից, բացի հատակից) չրջապատվում է սոսնձային ֆաներով : Այդպիսով ստացվում են կրկնակի պատեր և առաստաղ . ներսը դատարկ է լինում, և, կամերան տաքացնելու համար, այդ դատարկությունը լցվում է սակավ ջերմահաղորդիչ նյութերով (խցան, թեփ, ծղոտ, կամ ուղղակի դատարկ, ողային տարածություն է թողնվում յերկու պատերի միջև) : Բացի դրանից, վորպեսզի կամերան ապահով լինի զանազան վնասվածքներից, նա դրսից և ներսից չրջապատվում է նաև մետաղե թիթեղով (3,5 կգ) : Կամերան յերկաթով է ծածկվում ֆաների վրայից, ըստ վորում թիթեղների յեզրերը կպած են լինում իրար : Ներսից թիթեղները պատած են լինում

ասֆալտի լաքով, վորը ջերմակայուն նյութ է հանդիսանում : Կամերայի հետին պատն ունի մի դուռ, վորը պետք է հերմետիկ լինի և կիպ

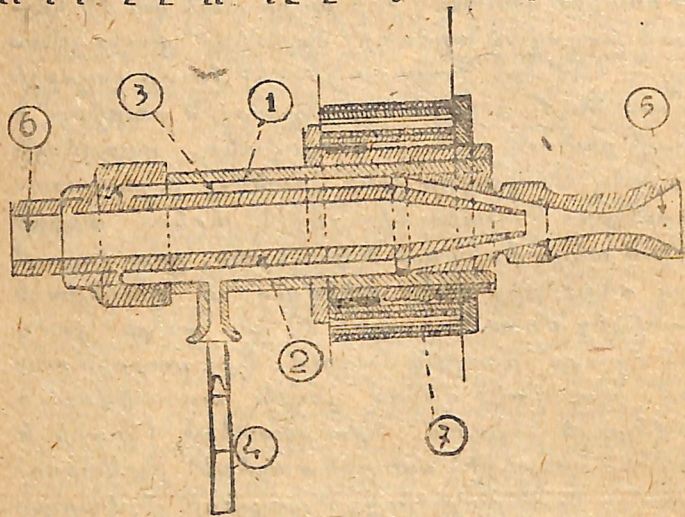
Նկ. № 2. Շոգե-Փորմալինային դիֆֆուզիոն կամերա, (տեսք առջևից) :

ծածկվի : Այդ նպատակով դռան յեզրերին թաղիք կամ ուետին են խփում և մետաղե սեղմիչներ են կցում : Կամերայի ներսում, առաստա-

դին կախարաններ (փայտե ձողեր կամ ցինկապատ խողովակներ) են ամրացվում, վորոնց (կախարանների) կեռիկներին իրեր են կախում: Հատակը շինվում է փայտից և բավականաչափ ամուր, լինում է թեք, ըստ վորում թեքումը թյունն ուղղված է լինում դեպի այն անցքը, (трап), վորի միջով դուրս է գալիս խտացած խոնավությունը (ջուրը): Հատակի վրա սովորաբար փայտե ցանց է դրվում: Կամերան յերկանիվ է և ունի բեկորներ: Կամերան ունի հենարանները (կայուն դիրք): Կամերայի առջևի պատի վրա ամրացված են ջրհանը, բաքը (бак), չոգեարտադրիչն իր վառարանով, խողովակները և այլ մասերը: Ջրհանին կցվում է չլանգը, վորի մի ծայրին ամրացվում է պտուտակաձև ակոսվածք ունեցող մետաղե մի խողովակիկ, իսկ մյուս ծայրին դրվում է մետաղի ընդունիչ ցանցը (վորպեսզի ջրհանի միջով ջուրը լցվի բաքն առանց կողմնակի մարմինների, վորոնք կարող են ազտուտել ջրհանն ու բաքը): Յեթե աշխատանքի ժամանակ ջրհանը ջուր չի մատակարարում (չի հանում), ապա պետք է ստուգել՝ արդյոք չի՞ թուլացել ճարպոնը (сальник) և այդ դեպքում անհրաժեշտ է ամրացնել պնդողակը (гайка), գուցե՝ և աղտոտվել են կափույրները (блужан), գուցե՝ կափույրը դուրս է յեկել բնից, կամ գուցե ջրհանի կորպուսի մեջ ո՞ղ է անցել, վորը հեշտությամբ կարելի չէ դուրս փանել՝ ջրհանի մեջ ջուր լցնելով: Ջրհանից ջուրը լցվում է բաքի մեջ, վորի

մանոմետրը, ցույց տալով 3 մթնոլորտ ճնշում, նշում է, վոր ջրի քանակը բավարար է: Բաքից ջուրը խողովակների միջով և շնորհիվ վենտիլի անցնում է գալարուկը (змеевик), վորը գտնվում է հենց վառարանի վրա: Խողովակների ստորին մասում, ջրի բաքի տակ կա մի հատուկ խողովակ արձակիչ ծորակով՝ բաքը լվանալու համար: Գալարուկի մեջ ջուրը գոլորշի չէ դառնում, և այդտեղից գոլորշին տարվում է դեպի ցածում գտնվող խողովակը, վորպեսզի ադյտեղ հնարավոր լինի հետեվել չոգեարտադրմանը: Գալարուկից չոգին յերկու անցքի միջով տեղափոխվում է կամերան, ըստ վորում այդ անցքերից մեկը գտնվում է կամերայի տանիքից մոտավորապես 20 սմ. դեպի ցած, իսկ մյուսը՝ ստորին մասում: Այդ ստորին անցքով, խողովակի միջով չոգին տարածվում է կամերայի ներսում՝ նրա պատերի (կողքի և առջևի պատերի) ստորին մասերի յերկարությամբ: Կամերայի կողքի պատերի յերկարությամբ գտնվող խողովակներն ունեն մինչև 3 մմ. հատված (сечение) ունեցող անցքեր և գտնվում են իրարից մոտավորապես 20—22 սմ. հեռավորության վրա: Այդ խողովակների ծայրերը փակ են: Վերին անցքով կամերայի մեջ մտնող խողովակը (և՛ վերին, և՛ ստորին խողովակները խաչաձև ճյուղավորություն ունեն) ունի մի չոգեհերիչ (форсунка), վորի միջով ֆորմալին և ամիակ են ներմուծում կամերայի մեջ:

Ֆորսունկան մի գործիք է, վորը կառուցված է յերկու խողովակների սխտեմի ձևով, ըստ վորում խողովակների մեկը գտնվում է մյուսի մեջ: Կոնաձեվ ծայրով վերջացող ներսի խողովակի միջով անցնում է շոգին, իսկ դրսի խողովակի միջով անցնում է ֆորմալինը:

Նկ. № 3. Ֆորսունկա:

1. Դրսի խողովակը, 2. ներսի խողովակը, 3. դրսի և ներսի խողովակների մեջ գտնվող թարածությունը, 4. ֆորմալինի խողովակը, 5. ֆորսունկայի վերջավորությունը (կամերայի նեղսում), 6. Շոգի խողովակը, 7. Կամերայի շառք:

վորը շոգու հոսանքով շոգու հետ միասին տարվում է կամերայի ներսը և այնտեղ ցրվում է:

Խողովակների խաչմերուկից տարածվում են յերկու ճյուղավորություններ, վորոնցից մեկը վերջանում է ապահովիչ (предохранитель-

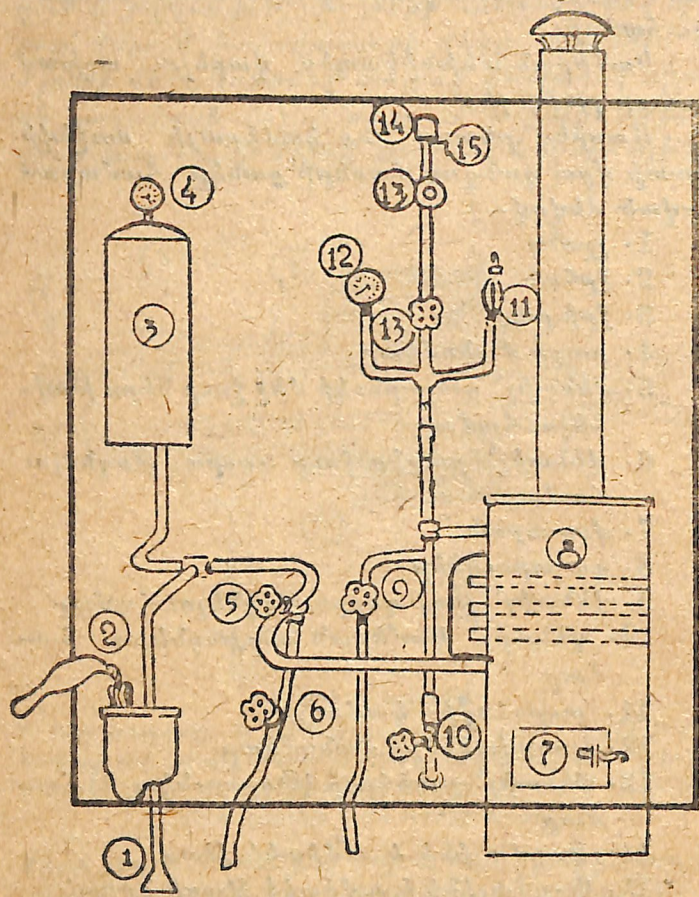
ный клапан) կափույրով՝ պայթուեններ կանխելու համար:

Կամերան տեխնիկապես վարելու աշխատանքը բարդ է:

Ստորեվ բերում ենք կամերայի առջևի պատի վրա գտնվող մասերի ցանկը համարագրված ձևով:

1. Շանգ
2. ջրհան
3. ջրի բաք
4. բաքի մանոմետր
5. վենտիլ՝ գալարուկի մեջ ջուր ներս թողնելու համար
6. վենտիլ՝ բաքից ջուր դուրս թողնելու համար
7. վառարան
8. գալարուկներ
9. վենտիլ՝ շոգի դուրս թողնելու համար
10. վենտիլ՝ կամերան տաքացնելու համար
11. ապահովիչ կափույր
12. խողովակների մանոմետր
13. վենտիլ՝ շոգեհրչի (ֆորսունկայի) համար
14. ֆորմալինի և ամիակի թաս
15. ֆորմալինի և ամիակի թասի ծորակ
16. ջերմաչափ
17. ֆորսունկա

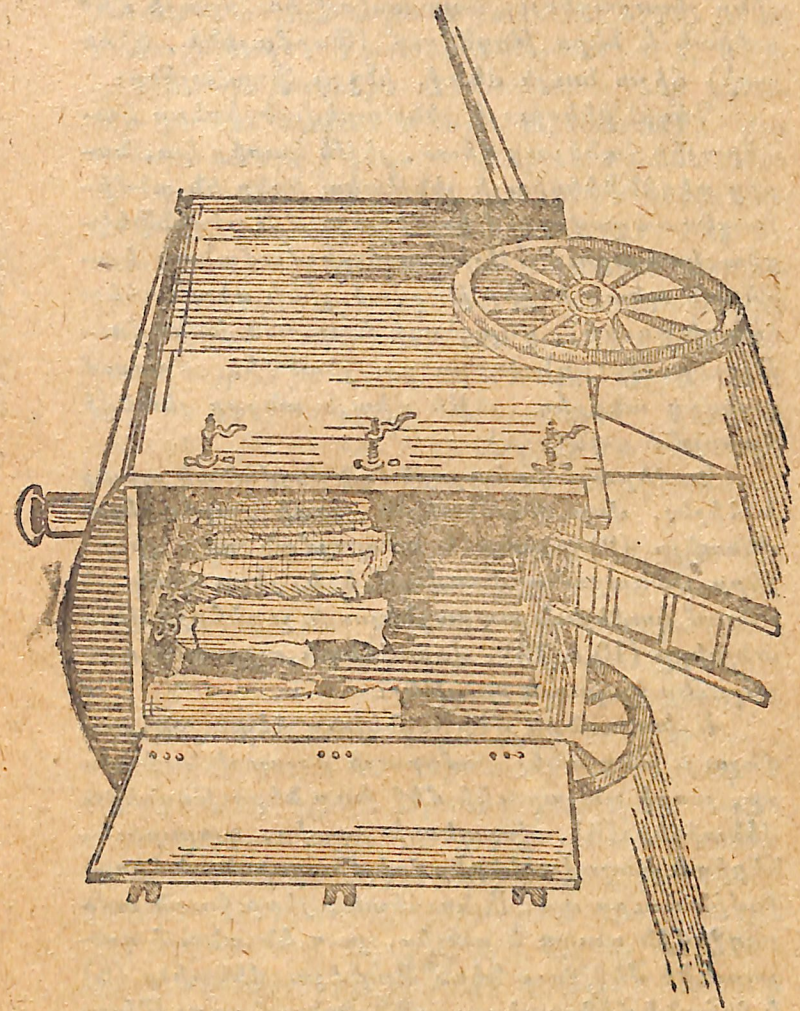
Աշխատանքն սկսվում է այն ժամանակ, յերբ դեզինֆեկցիայի յենթակա իրերը տեղա-

Նկ. № 4. Շախ-Ֆորմալինային գեղինֆեկցիոն կամերայի բոջեկ պատի վրա դանվող մասերի ցանցը:

վորում են կամերայում: Դեղինֆեկցիայի յեն-
թակա իրերը պետք է կախել իրարից հեռու,
այն հաշվով, վոր կամերայի յուրաքանչյուր
մեկ խորանարդ մետր տարածությանն ընկնի
3—5 կոմպլեկտ իր (մեկ կոմպլեկտ համար-
վում են մոտավորապես 6 կլգմ. քաշ ունեցող
իրերը, այսինքն կարմիր բանակայինի զգես-
տը): Իրերը կամերայում տեղավորելուց հետո
կամերայի դուռը կիպ ծածկվում է: Իրերը
կամերայում տեղավորելիս, կամ, ավելի լավ,
իրերը տեղավորելուց առաջ կամերան պետք է
քիչ տաքացնել: Կամերան տաքացվում է չոգի
ներս թողնելու միջոցով (տես ներքեվում):
Կամերայի շահագործումը կայանում է հետե-
վյալում: Փակելով գալարուկի մեջ ջուր ներս
թողնելու վենտիլը (5), չլանգի (1) միջոցով
ջրհանով (2—3 դույլ) ջուր է լցվում ջրի բաքը
(3), մինչև վոր վերջինս մանոմետրը (4) մինչև
3 մթնոլորտ ճնշում ցույց տա: Դրանից հետո
վառում են վառարանը (7), նախապես բաց ա-
նելով այն վենտիլը (9), վորը ծառայում է
փորձնական չոգի դուրս թողնելու համար: 3—5
րոպե անցնելուց հետո, յերբ գալարուկները
բավականաչափ տաքանում են, քիչ (չատ քիչ)
բաց են անում գալարուկի մեջ ջուր ներս թո-
ղնելու վենտիլը (5): Ջուրը, մտնելով գալարու-
կի տաք խողովակները, չոգի յե դառնում: Այդ
վենտիլով կարգավորելու միջոցով և միաժա-
մանակ հտեկելով փորձնական չոգուն, կարելի
յե լավ չոգի ստանալ (թանձր չոգին սպիտա-

կաժուռն և առանց ջրակաթիլների յե լինում) : Հետո բաց են անում կամերան տաքացնելու վենտիլը (10) և անմիջապես փակում են փորձնական շոգի արձակելու վենտիլը (9), մինչև վոր ջերմաչափը (16) 70° ջերմություն ե ցույց տալիս կամերայի ներսում : Այսպիսով ստանալով 70° ջերմություն կամերայում, բաց են անում Փորսունկայի (17) վենտիլը (13), նախապես կամերայի տանիքի վրա կամ նրա տակ գտնվող ամանի մեջ վոչ կաթնաման Փորմալին լցնելով, հաշվելով կամերայի յուրաքանչյուր 1 խորանարդ մետրին 25,0 Փորմալին (մոտավորապես գործ ե ածվում 100,0 Փորմալին) : Շոգեհրիչի վենտիլը (13) բաց անելուց անմիջապես հետո փակվում ե կամերան տաքացնելու վենտիլը (10) : Յերբ խողովակների (խողովակաչարքի) մանոմետրը (12) ցույց տա 2 մթնոլորտ (այդ նպատակով վառարանն ալելի չատ պետք ե վառել), պետք ե կիսով չափ բաց անել Փորմալինի ամանի ծորակը (15), վորտեղից Փորմալինը Փորսունկայի (17) միջոցով լցվում ե կամերան : Մեկ րոպե անցնելուց հետո Փորսունկայի վենտիլը (13) փակում են ե բաց են անում փորձնական շոգու վենտիլը (9) և միաժամանակ, իհարկե, փակ ե լինում կամերան տաքացնելու վենտիլը (10) : Հենց այդ պահից ել իսկապես սկսվում ե դեղինֆեկցիան ե տեսում ե սովորաբար 20-30 րոպե : Այդ միջոցին պետք ե հետեւել ե կարգավորել ջերմաստիճանն այնպես, վոր նա կամերայի ներսում 65°

Նկ. № 5. Մոդել-Փորմալինայի գեղինֆեկցիոն կամերա (տեք. խոսկո) :

լինի: 20-30 բույս անցնելուց հետո, Փորմա-
լինը չեզոքացնելու նպատակով կամերայի մեջ
ամիակ ե ներս թողնվում (Փորմալինի կիսի
չափ) ճիշտ նույն ձևով, ինչ և Փորմալինը:

Դեզինֆեկցիայի յենթարկված իրերը կա-
մերայից հանելուց հետո, յեթե կարիք կա, նո-
րից դեզինֆեկցիայի յենթակա իրեր են անմի-
ջապես տեղավորում կամերայում և դեզինֆեկ-
ցիա կատարում: Աշխատանքի ժամանակ կա-
մերան պետք է քիչ թեքված լինի դեպի հետ
(դեպի դուռը), վորպեսզի խտացած խոնավու-
թյունը (ջուրը) դուրս գա յետեվի մասում
գտնվող անցքից (յեթե միայն անցքը յետեվի
մասում է գտնվում):

Կամերայի շահագործման ժամանակ պետք
է հիշել, վոր փորձնական շոգի արձակելու
վենտիլը (9) պետք է անպայման բաց լինի,
յերբ վառարանը վառվում է և յերբ փակ են
լինում կամերան տաքացնելու և շոգեհրչի վեն-
տիլները (10 և 13), վորովհետև այլապես գա-
լարուկը կարող է պայթել:

Աշխատանքը վերջացնելուց հետո անհրա-
ժեշտ է բաց անել կամերայի բոլոր վենտիլնե-
րը, բացի գալարուկի մեջ ջուր ներս թողնելու
վենտիլից (5), վորպեսզի բաքից, գալարուկ-
ներից և խողովակներից ջրի մնացորդն անմբող-
ջովին դուրս գա: Այնուհետև, յերբ ջուրն ամ-
բողջովին դուրս է գալիս, բաց են անում գա-
լարուկի մեջ ջուր ներս թողնելու վենտիլը (5)
և ջրհանի միջոցով դուրս են վանում ողը: Միա-

ժամանակ, ջրի ամբողջ մնացորդը դուրս թող-
նելուց հետո, վառարանը վառում են (վոչ շատ)
մոտավորապես 3 բույս տեվողությամբ, վոր-
պեսզի գալարուկներում նմանապես ջուր չմնա:
Այս բոլորն արվում է այն նպատակով, վոր
ձմեռը սառնելուց գալարուկները և մյուս մասե-
րը չպատռվեն, մի յերեվույթ, վոր հաճախ կա-
մերայի փչացման պատճառ է լինում: Իսկ ա-
մառը, յեթե կամերայի աշխատանքն անորոշ
ժամանակով դադարեցված է, խողովակներից
չհեռացված ջուրը նույնպես կարող է փչացնել
կամերայի այդ մասերը (ժանդ): Աշխատան-
քից առաջ յուրաքանչյուր անգամ պետք է
տուրգել, թե սարքին են արդյոք մանոմետրը,
ջերմաչափը և նմանապես ապահովիչ կափույրը
(աշխատում են թե վոչ):

Ճապոնական տիպի շոգե-Փորմալինային
կամերայում իրերի փչացման դեպքեր չեն
նկատվում (յեթե, իհարկե, այդ կամերան կա-
նոնավոր կերպով ու ճիշտ է գործադրվում):
Այդպիսի կամերայում կարելի յե դեզինֆեկցի-
այի յենթարկել նաև կաշիի իրեր ու կիսամուշ-
տակներ, միայն թե ջերմաստիճանը պետք է
60°-ից ավելի չլինի: Խորովում դաբաղած կաշին
և կարմիր-դաբաղած կաշիներն ու մորթիները
փչացման ավելի քիչ են յենթակա, քան հում
կաշին ու մորթիները քորոցրած դրությամբ:

Միջատները (վոջիլները, նրանց անիծնե-
րը, փայտովիները, լիկերը) այդ կամերայում
վոչնչանում են: Նրանք վաշխանում են նույ-

նիսկ այն դեպքերում, յեթե գտնվում են բրդե բարձի մեջ (Չերժգովսկի), 12 շերտ իրար վրա դարսած վերմակների մեջ և անգամ 30 շերտ իրար վրա դարսած մահուդի և 30 շերտ իրար վրա դարսած սպիտակեղենի մեջ (Սիսին, Ռամմով)։ Սպորավոր մանրենների բոլոր տեսակները նմանապես վոջնջանում են, յեթե նրանք ծածկված են միայն մի շերտ գործվածքով։ Այդպիսի կամերայում ապավարակում կիրառելու համար պետք է ապավարակման յենթարկել իրերի մակերեսը (վորչափ ապավարակումը չի թափանցում իրերի ներսը. դրա համար ել սահանջվում է, վոր իրերն իրարից հեռու դասավորվեն կամերայում)։

Ճապոնական յեղանակով դեզինֆեկցիա կատարելուց հետո ապավարակման յենթարկված իրերը չոչափելիս խոնավ չեն լինում։ Յուրաքանչյուր ճապոնական կամերային կից պետք է լինեն հետևյալ պարագաներն ու պահանջները. դույլ, ռետինե շլանգ, մանեկի բանալի (гаечный ключ), կացին, սանդալավոր արգելակ (тормоз), ջերմաչափ, վենտիլներ, գալարուկ (2 սեկցիա), փոկափայտեր (постромочные валики) և անիվների ճուլիկներ։

Դեզինֆեկցիոն կամերան, ինչպես և ամեն մեքենա և ապարատ, համապատասխան ու մանրակրկիտ խնամք է պահանջում։ Սնամվության և չրջապատող ողի բարեխառնության խիստ տատանումների, ինչպես նաև քամիների ու փո-

շու ազդեցության տակ դեզինֆեկցիոն կամերան հեշտությամբ փչանում և անպետքանում է (մաշվում է)։ Կամերան պահելու համար պետք է համապատասխան տեղ լինի՝ ծածկի տակ։ Յերկարատեմ աշխատանքի դեպքում դեզինֆեկցիոն կամերաները պետք է պաշտպանել նաև արտաքին ազդեցություններից։ Կամերաները մի տեղից մի այլ տեղ տեղափոխելիս անհրաժեշտ է ձեռք առնել հետևյալ նախազգուշական միջոցները. մանոմետրները պետք է շորով կամ այլ ծածկոցով ծածկել, հանել ջերմաչափը, ծխնելույղի վերին մասը հանել (անտառի միջով կամ դարպասով ներս տանելիս)։ Հետևել, վոր խողովակներում և բաքում ջուր չմնա (սառելը, ժանգոտելը)։ Աշխատանքից հետո պետք է կամերայից հանել փայտե ցանցը և կամերայի ներսը պետք է լավ (մինչև չորանալը) մաքրել (պատերը, հատակը, առաստաղը), նախապես հեռացնելով կոնդենսցիոն (խտացած) ջուրը։ Կամերայի անիվները ամրան ամիսներին պետք է պաշտպանված լինեն չոր ու տաք ողից (արեվից)։ Ռետորներն փականքները, անիվներն ու անիվների ակնոցները (втулки колес) պետք է խնամքով յուղվեն։ Դռների սեղմիչ պարագաները դեզինֆեկցիայից հետո պետք է յուղել։ Սողովակների և մյուս մեռաղե մասերի վրա ժանգ յերեմալու դեպքում պետք է այդ մասերը յուղաներկով ներկել (իսկ խիստ տաքացող տեղե-

բը՝ ասֆալտի լաքով) : Մխոցավոր ջրհանը (поршневым насосом) պետք է պարբերաբար յուղվի : Անկասկած պետք է միշտ հիշել, վոր անհրաժեշտ ջրի մնացորդը ջրհանից ստորին անցքով դուրս բերել, վորովհետև այլապես ջրհանի կորպուսը կարող է պատռվել (ձմեռ ժամանակ) : Տեղափոխությունների ժամանակ ջրհանի բռնակը պետք է ուղղաձիգ դիրք ունենա և ամրացվի փոկով կամ պարանով :

Այդպիսի կամերաների հետ միաժամանակ կարող են լինել և ստացիոնար (նույն տիպի) կամերաներ : Այդպիսի կամերաները շինվում են մի վորոշ տեղում՝ բաղնիքին, լվացքատանը, հիվանդանոցին, դեղինֆեկցիոն բազային առնթեր :

Նկատի ունենալով տեղական պայմանների խիստ բազմազանությունը, ստացիոնար շոգեֆորմալինային կամերաները կարող են զանազան մեծությամբ շինվել, այդ նպատակի համար ուղտադործելով այս կամ այն արդեն պատրաստի շենքերը : Սովորաբար այդպիսի դեպքերում ընտրում են քառանկյունի շենքեր, հետեվյալ տարողությամբ.

1.10 խոր. մ. (յերկայն. — 2,90 մ., լայն. — 1,50 մ., բարձր. — 2,50 մ.)	
2.20 խոր. մ. (" 3,35 մ., " 2,60 մ., " 2,30 մ.)	
3.30 խոր. մ. (" 5,00 մ., " 2,60 մ., " 2,30 մ.)	

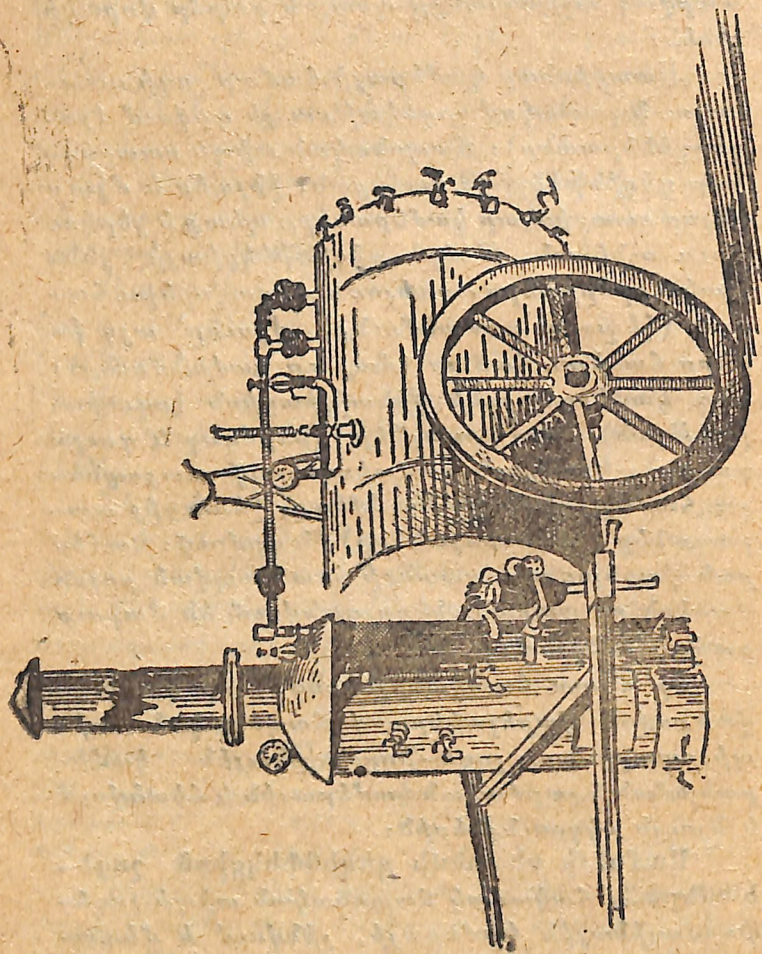
Դեղինֆեկցիոն կամերա շինելու համար իբրև նյութ կարող են ծառայել տեղական շինանյութերը. աղյուս, քար, փայտ, պեմզա,

բետոն և այլն : Կամերայի շինանյութը և կատարված աշխատանքը պետք է բարձր վորակի լինեն :

Ստացիոնար կամերայի համար շոգի ստանալու նպատակով շոգեկաթսա յե դրվում (շոգե-դեններատոր) : Ճապոնական տիպի ստացիոնար դեղինֆեկցիոն կամերանք ինչպես և մյուս բոլոր ստացիոնար կամերաները պետք է յերկու դուռ ունենան : Մեկը՝ դեղինֆեկցիայի յեթափա իրերը ներս տանելու և տեղավորելու համար (կեղտոտ բաժանմունք), մյուսը՝ այդ իրերը հանելու համար (մաքուր բաժանմունք) : Այդ կամերան ունի վենտիլացիոն (ողափոխության) հարմարանքներ (ներձգող և դուրս քաշող) : Կամերան բավականաչափ տաքացնելու համար, մանավանդ ձմեռը, ջեռուցիչ պարագաներ (բատարեյաները) են դրվում : Կամերան վարելու աշխատանքի հետ կապված բոլոր մասերն ու պարագաները գտնվում են մաքուր բաժանմունքում :

Իր մյուս հատկանիշներով, իր կառուցվածքով և վարելակերպով ճապոնական տիպի ստացիոնար շոգեֆորմալինային կամերան նման է չարժական կամերային և հետեվում է նյույն սկզբունքներին :

Սաֆսեյի սիստեմի դեզինֆեկցիոն շոգեկաթեան, հակառակ ճապոնական տիպի շոգեֆորմալինային կամերայի, շինվում է մեռողից, աշխատում է բարձր ճնշման ու շոգու ներքո, բայց առանց ֆորմալինի :

Նկ. 26. Սաքսեյի շոգեկամերան շոգեկամերա (տեսք կողքից)։

Սաքսեյի շոգեկամերան համեմատաբար դյուրաշատ է (քաշը հավասար է մոտ 0,8 տոննի)։ Կամերան յերկանիվ է և տեղաշարժվում է մի ձիու միջոցով։ Սաքսեյի կամերան բաղկացած է յերկու հիմնական մասերից․ իսկական կամերայից, վորն իրենից ներկայացնում է հորիզոնական դիրքով տեղադրված մի գլանաձև կամերա և նրա առջև (ավելի մոտ ձիուն)՝ ուղղաձիգ դիրքով ամրացված նույնպես գլանաձև շոգեկաթսայից։ Սովորաբար կամերան լինում է հետևել մեծության․ տրամագիծը՝ 0,80, յերկարությունը՝ 1,44 մ․ հետևաբար՝ ծավալը հավասար է լինում 0,72 մ³։ Ընդհանրապես, կամերայի ծավալը հաշվելու համար նկատի յեն առնում յերկարությունը և չառավիդին վերաբերող տվյալները և $\pi r^2 \cdot h$ ․ Փորմուլայով հաշվում են ծավալը։ Տվյալ դեպքում՝ $r = \frac{d}{2} = \frac{0,80}{2} = 0,40$, $h = 1,44$ ։ Հիշյալ թվական տվյալները դնելով $\pi r^2 \cdot h$ փորմուլայի մեջ, մենք կստանանք (իմանալով վոր π անփոփոխ մեծություն է և հավասար է 3,14) — 3,14 · 0,40² · 1,44, այսինքն՝ 0,72 մ³։

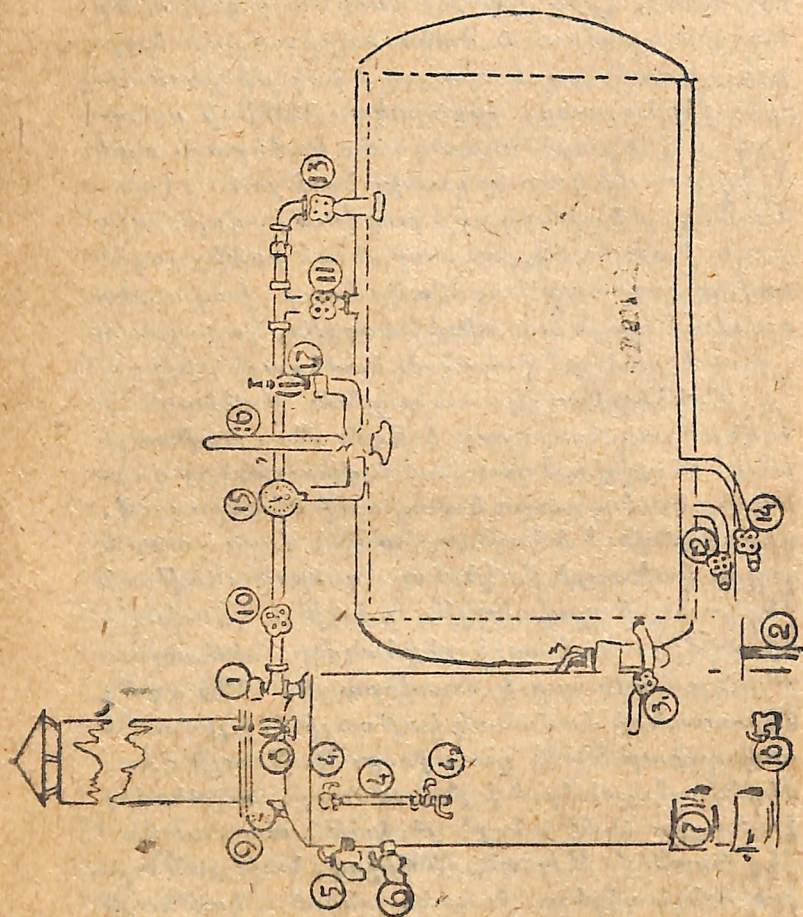
Կամերան յետեվից ունի մի դուռ, վորը բացվում է ողբրի (петля) վրա և կիպ ծածկվում է պտուտակներով։ Կամերան կառուցվում է կրկնակի մետաղե պատերից, այնպես, վոր յերկու պատերի միջեվ դատարկ տարածություն («պատյան») է մնում, վորը և ծառայում է կամերան տաքացնելու նպատակին։ Կա-

մերայի ներսում վերելից ամրացված և ցինկապատ յերկաթից շինված կիսակամարաձև մի ծածկոց (վորպեսզի դեզինֆեկցիայի յենթարկվող իրերը չստ չխոնավանան), իսկ կամերայի ցածում գտնվում և նույնպես կիսակամարաձև փայտե մի ցանց (վորպեսզի իրերը չթրջվեն)։ Ուղիղ ծածկոցի տակ, առջևից դեպի հետ ձգվում և մետաղե կեռավոր մի ձող, վորից իրեր են կախում։ Կամերայի վերին կիսակամարում յերկու անցք կա (անցքերը բացվում են դեպի այն տարածութունը, վորը գտնվում և կամերայի վերին կամարի և ծածկոցի միջև)։ Մի անցքը կառ ունի կամերայի արտաքին և վերին մասերում գտնվող ստուգիչ պարազանների հետ, իսկ մյուս անցքը, վորը կամերայի մեջ չոգի ներս թողնելու համար և ծառայում, հատուկ խողովակներ (մազիստրալ) միջոցով միացած և չոգեկաթսայի հետ։ Կամերայի ներսում, ստորին կամարում (փայտե ցանցի տակ) կա մի անցք, վորտեղից չոգին (իսկ դեզինֆեկցիայի սկզբում ոգը) դուրս և բերվում կամերայի տակ դրսից գտնվող չոգետար խողովակի միջով։

Կամերայի դրսի մասում վերեկից ձգվում և մազիստրալը (խողովակաշարք), վորը վերջանում և յերկու ճյուղավորությամբ։ Դրանցից մեկը կամերայի մեջ չոգի ներս թողնելու համար և, մյուսը՝ «պատյանի» մեջ չոգի ներս թողնելու համար (կամերան տաքացնելու համար), ըստ վորում «պատյանը» հաղորդակից

է և կամերային։ Կամերայի վերևում, մազիստրալի կողքին ամրացված և փոքրիկ խաչմերուկ-խողովակ, վորը յերեք ազատ ծայր ունի. մի ծայրին գտնվում և մանոմետրը, մյուս ծայրին՝ ապահովիչ կափույրը, իսկ միջին ծայրին՝ ջերմաչափը, վոչ պակաս 120°Ց-ի սանդղակով (шкала)։ Ներքեվում, կամերայի տակ միջպատային դատարկ տարածությունից (պատյանից) մի անցք և բացվում, վորտեղից դուրս և գալիս հիշյալ տարածությունից չոգին տանող չոգետար խողովակը (այդ խողովակը գտնվում և այն խողովակի կողքին, վորը չոգին դուրս և տանում իսկական կամերայի միջից)։

Շոգեկաթսայի տաքացման մակարդակը սովորաբար հավասար և 2,25 մ°։ Կաթսայի տակ, ներքեվում գտնվում և վառարանը, վորտեղից ծուխը դուրս և գալիս մի ծինելույզով, վորը գտնվում և կաթսայի մեջ և վորը դուրս և գալիս կաթսայի մակերեսը (դուրսը)։ Կաթսան ինքնայեռ-խողովակային տիպի յե (Շուխովի սխեման)։ Կաթսայի ընդհանուր կարողությունը հավասար և մոտավորապես 120 ղցմ°։ Աշխատանքի ժամանակ կաթսայի մեջ լցվում և սովորաբար 80-85 լիտր ջուր։ Կաթսայի վրա, վերեվում գտնվում և մանոմետրը, ապահովիչ կափույրը և մի անցք՝ յերկաթե պտուտակաձեւ խցանով։ Այդ անցքի միջով, նախ քան աշխատանքն սկսելը, ջուր են լցնում կաթսայի մեջ, ինչպես նաև այդ անցքի միջոցով լվանում են կաթսան։ Կաթսայի առջևի մակերեսին ամ-

Նկ. № 7. Սաքսեյի սխեմայի գեղեցիկ նկարը կամերայի մասերի ցուցիկը (տես՝ հոդվածը)

բացված և ջրաչափ ապակին, իսկ դրա կողքին, բայց տարբեր մակերեվույթի վրա ամրացված են յերկու արձակիչ (спускной) ծորակներ, վորոնցից մեկի՝ վերին ծորակի միջոցով հետեվում են շոգեարտադրմանը, իսկ մյուսի՝ ստորին ծորակի միջոցով հետեվում են կաթսայի մեջ յեղած ջրի քանակին։ Կաթսայի վերին մասում գտնվում է նաև այն մագիստրալ-խողովակը, վորը կամերային շոգի յե մատակարարում։

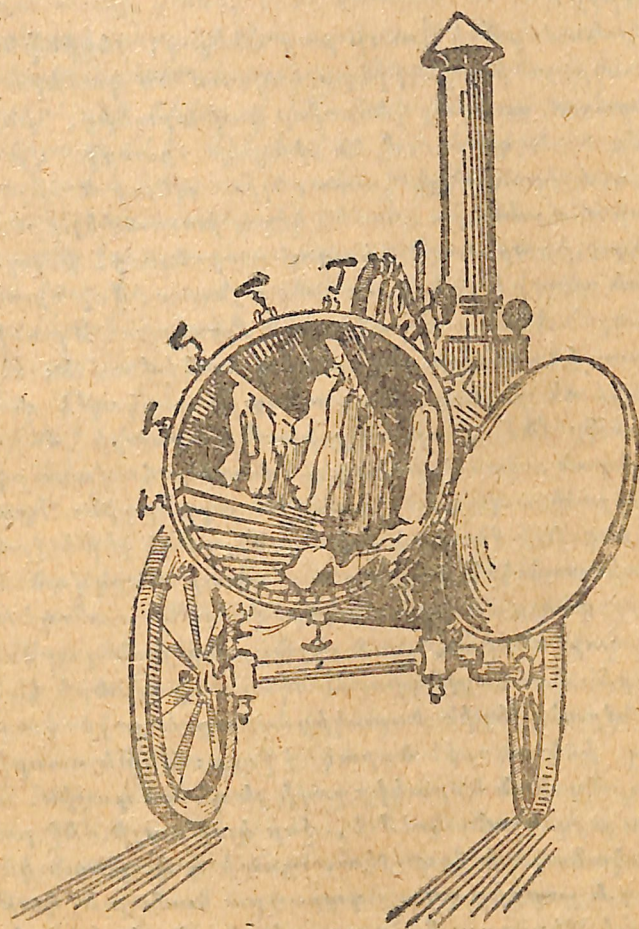
Շոգեկաթսայի հետեվի մասում գտնվում են խնամքով չինված և կիպ փակվող 2-3 դռնակ, վորոնց միջոցով կաթսայի ներքին մակերեսը մաքրում են կրադիրտից (накипь) և այլ կեղտից։ Այդ դռնակների տակը գտնվում է մի խողովակ, վորը ջրհանից ջուր է մատակարարում կաթսային։ Ջրհանն ամրացված է կաթսայի և կամերայի միջև։ Ջրհանի տակ ուղղաձիգ դիրքով ամրացված է մի խողովակ, վորն ընկղմում են ջրով լի դույլի մեջ։

Սաքսեյի շոգեկամերան վարելու համար ստորեվ գետեղում ենք կամերայի մասերի ցանկը համարադրված ձևով․

1. Կաթսայի յերկաթե փակ խցան
2. Ջրհանի խողովակը՝ դույլից ջուր քաշելու համար
3. ձեռքի ջրհան
3. ձեռքի ջրհանի վենտիլ
4. ջրաչափ ապակի

4. ջրաչափ ապակու ստորին ջրթող կարճ խողովակ
4. ջրաչափ ապակու վերին ջրթող կարճ խողովակ
5. կաթսայի վերին փորձնական (չողու-համար) ծորակ
6. կաթսայի ստորին փորձնական (ջրի հա-մար) ծորակ
7. կաթսայի վառարան
8. կաթսայի ապահովիչ կափույր
9. կաթսայի մանոմետր
10. պատյանի և կամերայի մեջ շոգի ներս թողնելու վենտիլ
11. պատյանի մեջ շոգի ներս թողնելու վենտիլ
12. պատյանից շոգի արձակելու վենտիլ
13. կամերայի մեջ շոգի ներս թողնելու վենտիլ
14. կամերայից շոգի արձակելու վենտիլ
15. կամերայի մանոմետր
16. կամերայի ջերմաչափ
17. կամերայի ապահովիչ կափույր
18. կաթսայից ջուր արձակելու վենտիլ

Սաքսիյի շոգեկամերան գործարկելու հա-մար ամենից առաջ անհրաժեշտ է կամերային տալ աֆսիսի դիրք, փոր կամերայի ներսում գոյացող կոնդենսացիոն ջուրը հավաքվի մի տեղում: Դրա համար ել կամերային պետք է տալ աֆսիսի թեքություն, փոր ջուրը հա-

Նկ. № 8. Սաքսիյի սխառմի գեղեմեկցիոն կամերա.
(տեսք հեռեից):

վաքվի կամերայի հատակում գտնվող անցքի շուրջը:

Կամերայի դուռը բաց անելով, ղեզինֆեկցիայի յենթակա իրերը կախում են կամերայի ներսում գտնվող կեռավոր կախարանից, ինչպես նաև դարսում են փայտի ցանցի վրա: Այս աշխատանքը կատարելիս պետք է հիշել, վոր անհրաժեշտ է ամեն կերպ խուսափել իրերը խիտ (իրար մոտ) կերպով դարսելուց, ինչպես նաև պետք է իրերը դարսել այնպես, վոր նրանք չկաշեն կամերայի մետաղե մասերին: Դրանից հետո կամերայի դուռը կիպ ծածկվում է: Այնուհետև հանում են կաթսայի յերկաթե փակ խցանը (1), ջուր են լցնում կաթսայի մեջ և այնքան, վոր ջրի մակերեւութը համասարվի ջրաչափ ապակու (4) միջին յերրորդին: Դրանից ավելի ջուր չպետք է չցնել: Իսկ յեթե ջրաչափ ապակին (4) պատահաբար ջարդված է, այդ դեպքում ջրի մակերեւութն ստուգելու համար անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել վերին և ստորին փորձնական ծորակների (5 և 6) վրա՝ վերին ծորակից պետք է չոգի դուրս գա, իսկ ստորին ծորակից ջուր: Յեթե ստորին փորձնական ծորակից չոգի չե դուրս գալիս, ապա այդ նշանակում է, վոր կաթսայի մեջ բավականաչափ ջուր չկա, ուստի և կաթսան կարող է չարքից դուրս գալ. դրա համար ել կաթսայի ջեռուցումը դադարեցվում է (վառելը դադարեցնում են):

Կաթսայի մեջ ջուր լցնելուց և մետաղե

փակ խցանը փակելուց հետո սկսում են կաթսայի տակը վառել (7). վառում են չոր փայտ կամ այլ տեսակի վառելանյութ: Զրի աստիճանական յեռմանը զուգընթաց չարունակ ձեռքի ջրհանի միջոցով (3) ջուր են ավելացնում կաթսայի մեջ, մինչև վոր ջրի մակերեւութը հասնում է ջրաչափ ապակու միջին յերրորդին. հետո (պտուտակելով) ջրհանի մեջ են մտցնում ղույլից ջուր քաշելու խողովակը (2) և այդպիսով ջուր են քաշում կաթսայի մեջ, վորից հետո ձեռքի ջրհանի վենտիլը (3) փակում են: Դույլից ջուր քաշելիս պետք է չարունակ հետեւել, վոր ջրհանի խողովակը ընկղմված լինի ջրի մեջ, վորպեսզի թյուպիսով ողջ չմտնի ջրհանի մեջ, վորովհետև այլապես ջրհանը ջուր չի քաշի: Ծնչումը կաթսայում չպետք է ավելի լինի, քան կաթսայի մանոմետրով (9) ցույց տրվող ճնշման 1,5-ը: Դեզինֆեկցիա կատարելու համար ամենից առաջ կամերան տաքացվում է (վորպեսզի ղեզինֆեկցիայի յենթարկվող իրերը չատ չխոնավանան). այդ նպատակով բաց են անում պատյանի և կամերայի մեջ չոգիներս թողնելու վենտիլը (10) և պատյանի մեջ չոգիներս թողնելու վենտիլը (11) և չոգի յեն լցնում միջպատային տարածության մեջ, վորտեղից ողջ չոգու ճնշման տակ աստիճանաբար դուրս է մղվում և պատյանից չոգի դուրս տանող խողովակի միջով դուրս է գալիս: Կամերան բավականաչափ տաքացնելուց հետո (40°-50°), պատյանի մեջ չոգիներս թողնելու վեն

տիլը (11) փակում են այնչափ, վոր դուրս գա չողու միայն աննչան մասը (չողու խնայողություն)։ Նրանից հետո բաց են անում կամերայի մեջ չողի ներս թողնելու վենտիլը (13), ըստ վորում կամերայից չողի արձակելու վենտիլը (14) պետք է բաց լինի այնքան ժամանակ, մինչև վոր կամերայից չողի դուրս տանող խողովակից թանձր չողի չերեվա, վորից հետո անմիջապես փակում են կամերայից չողի արձակող վենտիլը (14)։ Յերբ կամերայի մանոմետրը (15) ցույց տա 0,5 և այդ միջնորոտային ճնշման համեմատ ջերմաչափը 112° ջերմաստիճան ցույց տա, այդ ժամանակ փակում են կամերայի մեջ չողի ներս թողնելու վենտիլը (13) և հենց այդ պահից ել սկսվում է իսկական դեզինֆեկցիան, վորը տեվում է 20—40 րոպե։ Այն դեպքում, յեթե շատ իրեր կան և այդ իրերն իրենց բնույթով յերկարատեվ ներգործության դեզինֆեկցիա յեն պահանջում, և յեթե դեզինֆեկցիայի յենթարկվող իրերը վարակ են պարունակում իրենց մեջ, մի վարակ, վորը նմանապես յերկարատեվ ներգործություն է պահանջում, ապա դեզինֆեկցիան տեվում է 40 րոպե, հակառակ դեպքում 20 րոպեն ել բավական է։ Դեզինֆեկցիայի ժամանակ կամերայի մանոմետրը (15) կարող է 0,5 ճնշումից ավելի ցույց տալ. այդ դեպքում կամերայից չողի դուրս թողնելու վենտիլը (14) պետք է համապատասխան կերպով քիչ բաց անել. և, ընդհակառակը, յեթե կամերայի մանոմետրը

(15) սկսի իջնել (0,5-ից պակաս լինի), ապա պետք է բաց անել կամերայի մեջ չողի ներս թողնելու վենտիլը (13)։ Ժամանակ առ ժամանակ նպատակահարմար է բաց անել կամերայից չողի արձակելու վենտիլը (14), վորպեսզի կամերայից դուրս գա կոնդենսացիոն խոնավու թյունը (այլապես կամերայում կարող է շատ ջուր հավաքվել)։ Այս դեպքում, իհարկե, պետք է հիշել, վոր կամերայի մանոմետրը (15) չարունակ պետք է ցույց տա 0,5:0,5 ճնշումը, վոր ցույց է տալիս մանոմետրը, պետք է հավասար համարել 1,5 միջնորոտային ճնշմանը, վորովհետև այդ 0,5-ի մեջ չի մտնում նորմալ միջնորոտային ճնշումը։ Մանոմետրի զերոն համապատասխանում է արտաքին նորմալ միջնորոտային ճնշմանը։ Շողու (հագեցած) ջերմաստիճանի և նրան համապատասխանող ճնշման հարաբերությունը պարզելու համար բերում ենք հետևյալ աղյուսակը։

Ջերմաստիճան ըստ Ցելսիուսի	Ճ ն շ ու մ ը
100	760,0 — 1 միջնորոտ (ըստ մանոմետրի-0)
102,68	1,1 միջնորոտ
105,17	1,2 »
107,50	1,3 »
109,68	1,4 »
111,74	1,5 » (Սաքսիի աշխատալի սահմանը)
120,60	2,0 »
123,91	3,0 »
144,00	4,0 »

Կամերայի ներսում ճնշումը վաղ մի դեպքում չպետք է հասցնել 0,5-ից ավելի, վորովհետև այլապես կամերան կարող է պայթել (կամերայի պատերի հաստությունը 0,5-ից ավելի թույլ չի տալիս): Վորոշ կամերաների վրա սովորաբար կիրառվող տասնորդական հաշվարկման (1 կգր. $\times 1$ սմ²) փոխարեն կարող են նշումներ լինել անգլիական ֆունտերով: Այդպիսի մանոմետրներում (անգլիական) կիրառումիս և սանտիմետրի փոխարեն դործ են անվել ֆունտը և դյույմը: Տասնորդական հաշվարկման (1 կգր. $\times$ սմ²) 1 խազը համապատասխանում է 16 ֆունտի՝ ըստ անգլիական մանոմետրի (ֆունտ $\times$ դյույմ²):

Յերբ լրանում է գեղինֆեկցիայի ժամանակը, կամերայի մեջ շոգի թողնելու վենտիլը (13) բոլորովին փակում են և բաց են անում կամերայից շոգի արձակելու վենտիլը (14) և այնուհետև շարունակում են տաքացնել պատյանը՝ գեղինֆեկցիայի յենթարկված իրերը «չորացնելու» համար: Վենտիլիացիա կատարելուց (5-10 րոպե անց) հետո բաց են անում դուռը և իրերը կամերայից դուրս են բերում:

Ջրհանի միջոցով կաթսայի մեջ ջուր լցնելու համար նպատակահարմար է դույլի մեջ համալքել այն շոգին ու ջուրը, վորոնք դուրս են գալիս կամերայից շոգին ու կոնդենսացիոն խոնավությունը դուրս տանող խողովակի միջով (14): Այդ նպատակով ռետինե խողովակի միջոցով № 14 խողովակը միացնում են դույլի

հետ, վորտեղից տաք ջուրը հարկ յեղած դեպքում ջրհանով քաշում, լցնում են կաթսան (խնայողություն): Պետք է լավ հիշել, վոր այն կամերաներում, վորոնք աշխատում են բարձր ճնշման տակ և բարձր ջերմաստիճանով, չի կարելի գեղինֆեկցիայի յենթարկել այնպիսի իրեր, վորոնք հեշտությամբ փչանում են, այն է՝ մորթիներ, վորտեղ աններ կաշվե ու ռետինե այլ իրեր, խիստ կեղտոտած որյեկտներ և այլն: Նախ քան կամերան դործարկելը, պետք է ստուգել կաթսայի կամերայի վրա գտնվող ապահովիչ կափույրները (8 և 17), նմանապես մանոմետրներ (9 և 15) և ջերմաչափը (16):

Միաժամանակ անհրաժեշտ է, վոր աշխատանքից դուրս լավ խնամք տարվի կամերայի վերաբերմամբ: Կամերան պետք է պաշտպանված լինի թրտաքին վնասակար ազդեցություններից, վորոնք փչացնում և անպետք են դարձնում կամերան: Ամբողջ արմատուրան պետք է հաշվի առնվի և համապատասխան ձեւով պահվի, պահպանվի: Ռետինե միջադիրը (проклад-ка) դրաֆիտով (կամ տալկով) պետք է լավ սրբել, վոր չփչանա: Յեթե ջրհանը կանոնավոր չի աշխատում, ապա պետք է քանդել ջրհանը, լավ մաքրել և նորից համալքել մասերը: Կաթսայի համար դործածվող ջուրը չպետք է շատ կոշտ լինի, վորովհետև այլապես կրադիրտ (накипь) գոյանալու շնորհիվ նախ ստիպված են լինում հաճախակի մաքրել կամե-

րայի ներքին մակերեսը (կաթսայի վրա գտնվող դռնակների միջոցով) և, հետո, շատ կրադիրա առաջանալու դեպքում շատ ել վառելիք է պահանջվում, վորովհետև այդպիսի դեպքերում տաքացման պրոցեսը դանդաղում է: Աշխատանքը վերջացնելուց հետո ամեն անգամ պետք է ջուրը դուրս բերել կաթսայից՝ բոլոր ծորակները բաց անելու միջոցով, մասնավորապես բաց անելով կաթսայից ջուր արձակող վենետիկը (18), վորովհետև այնպես կաթսան կարող է պայթել (ձմեռ ժամանակ) և փչանալ (ժանդոտել): Կաթսայից ջուրը պետք է հեռացնել այն ժամանակ, յերբ կաքսան արդեն սառել է:

Ինչպես ճապոնական տիպի չոգեֆորմալինային կամերայի և Սաքսեյի չոգեկամերայի, այնպես ել մնացած բոլոր կամերաների աշխատանքի վերաբերմամբ մշտական և սխտեմատիկ վերահսկողութուն է պահանջվում: Կամերայի փորձարկման ժամանակ սանիտարական բժիշկը պետք է ուշադրության առնի հետևյալը. 1) վոր կամերան տեխնիկապես միանգամայն սարքին լինի և 2) վոր կամերան լիակատար բիոլոգիական ներգործութուն ունենա: Կամերայի բիոլոգիական ներգործությունն ստուգելու համար գործադրվում են՝ միջատներ, մանրէներ և տերմիկ վերահսկողության (ֆիզիկո-քիմիական) միջոցներ: Միջատներից վերցնում են վոջիլներ (և անիծներ), լվեր և փայտոջիլներ, վորոնց տեղավորում են կամ բաց դրությամբ կամ դնում են մի քանի տակ ծալած դործվածքի, հազուստի մեջ, այնուհետև այդ միջատներից դնում են և դրպանների, և թեվերի մեջ, հազուստի ծակուծուկերում: Միջատներ են դնում կամերայի զանազան տեղերում, վորպեսզի ստուգեն կամերայի ներգործության կանոնավորությունը կամերայի զանազան մասերի վերաբերմամբ: Թե վորպիսի ներգործություն ունի դեղինֆեկցիոն կամերան վոջիլների կենսունակության վրա, այդ պետք է ստուգել հետևյալ կերպ. դեղինֆեկցիայից հետո պետք է խոչորացուցցով հետեվեն վոջիլ աղիքների պերիստալտիկային (կծկանք, շարժում) վոչ պակաս քան 1 րոպեյի ընթացքում, և յեթե վոջիլը չի շարժվում և յեթե աղիքների պերիստալտիկա չի նկատվում, ապա և դեղ. կամերայի ներգործությունը լիակատար է: Անիծների կենսունակությունը ստուգվում է հետևյալ կերպով. անիծները դնում են տերմոստատի մեջ և ջերմատիճանը հասցնում են 25—32° Ց: Տերմոստատի մեջ պետք է խոնավություն լինի (ջրով աման): Վոջիլներ պետք է վերցնել անմիջապես մարդու վրայից, վորովհետև այնպես վոջիլը, վորոչ ժամանակ մարդու մարմնից դուրս մնալով, կորցնում է իր դիմադրողականությունը:

Մանրերանական վերահսկողութուն կիրառելու համար մանրէներից վերցնում են՝ ստաֆիլոկոկների, ստրեպտոկոկների, աղեցու-

պիկներին, խոտացուպիկի և սերիբյան խոցի սպորներին 24 ժամվա կուլտուրաներ: Ստերիլ գործվածքը (ավելի լավ է մետաքսեղեն) ծծեց նույն էն մանրեների 24 ժամյա կուլտուրաների եմուլսիայով (եմուլսիան Փիզիոլոգիական լուծույթում):

Գործվածքի ստերիլիզացիան (մինչև եմուլսիա ծծելը) կատարվում է չորանոց-պահարանում $1\frac{1}{2}$ ժամվա ընթացքում, 160° ջերմաստիճանով: Վարակված գործվածքը, Պետրիի՝ եքսիկատորում զետեղված թասում չորացնելուց հետո վերահիշյալ ձևով տեղավորվում է կամերայում: Դեղինֆեկցիայից հետո, դեղինֆեկցիայի յենթարկված գործվածքը դրվում է ստերիլ բուլյոնի մեջ, վորը մի քանի օր (8) պահվում է տերմոստատում՝ 37° ջերմաստիճանով): Բուլյոնի հետագա ստուգումը (քսուքներ, միկրոսկոպիա, վերացանում այդ միջավայրերում) համոզում է, վոր դեղկամերայի ներգործությունը կանոնավոր ու լիակատար է:

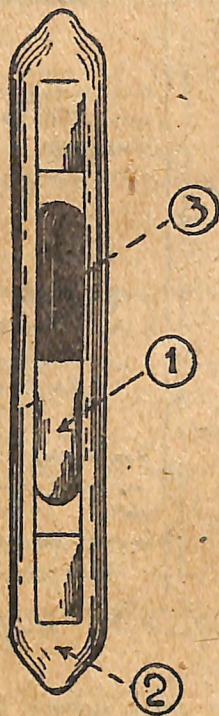
Ձեռքդման աստիճանը (կամերայի ներսում) ստուգելու համար գործ են ածում մաքսիմալ ջերմաչափեր: Այդ նպատակով շատ ոգտավետ է գործադրել նաև դյուրահալ նյութեր:

Դաս	Ն Յ Ո Ւ Թ	Հալման ջերմաստիճ. ըստ Ցելսիուսի	Ինչպիսի դեղինֆեկցիոն ապարատի (կամերայի) համար
1	Կարբուլ. Թթու (կրիստալ)	$40-42^\circ$	Ճապոնական ախլի ղողեֆորմալինայից կամերա (և վալուռում կամերա)
2	Ֆորմալինիդ	$46,5^\circ$	
3	Թիմոլ	$50-51^\circ$	
4	Բենզիլդեհիդ—անիլին	52°	
5	Դեղին մոմ	$63-65^\circ$	
6	Ազոբենզոլ	68°	Սադանի կամերա և մյուս հոսուն ղողեֆամերաներ (և ավաղված)
7	Կարծր պարաֆին	$74-80^\circ$	
8	Նաֆալին	80°	
9	Օալիպիլին	$91-92^\circ$	
10	Լ—Նաֆոլ	95°	
11	Ֆենանտրին	$98-100^\circ$	Չոք և տաք ողով աշխատող կամերաներ՝ հելիոս և այլն (նմանապես ավտոկլավ)
12	Բրենցկատերին	104°	
13	Պիրամիդոն	108°	
14	Բեզոբիլ	110°	
15	Բենզոնաֆոլ	$110-111^\circ$	
16	Ծծումբ	120°	Չոք և տաք ողով աշխատող կամերաներ՝ հելիոս և այլն (նմանապես ավտոկլավ)
17	Պիրոգալ	122°	
18	Սուլֆոնալ	$124-126^\circ$	
19	Մեզանյուլթ	132°	
20	Դյուրահալ	146°	

Այդ նյութերը տեղավորվում են Շտիլստերի աստղիչ խողովակի մեջ:

Շտիլստերի խողովակիկը շատ պարզ կառուցվածք ունի, 5 սմ. յերկարություն, $1\frac{1}{2}$ սմ. տրամագիծ ունեցող լապակե խողովակի ելջ համապատասխան ջերմաստիճանի դյուրահալ նյութ են լցնում կիսով չափ և յերկու ծայրերը կրակի վրա զոզում են (զողիչ լամպ, պրիմուս) և մտցնում են մի այլ, ավելի մեծ խողովակի մեջ (յերկայնությունը—8,5—9 սմ.,

տրամագիծը—1,2 մմ.), վորը նույնպես զող-
վում է: Շտեխտերի խողովակիկը կամերայի

Նկ. № 9. Շտեխտերի խողովակիկ.—1. ներսի խողովակիկը, 2. դրսի խողովակիկը, 3. դյուրահալ նյութ:

մեջ զրվում է ուղղաձիգ դիրքով աֆնպես, վոր քիմիական նյութը գտնվի վերին մասում: Արդյունքը զրական է համարվում, յեթե նյութը հալվել ու անցել է խողովակիկի ստորին մասը:

Վերստուգելու համար կարելի յե կոնտակտոր կիրառել համապատասխան հալվածքով. կոնտակտորը կազմված է յերկու անջատված մետաղե թիթեղներից, վորոնք ներառված են ելեկտրական զանգի սխեմեմի մեջ: Մետաղե թիթեղներն անջատված են քիմիական մի նյութով, վորը վորոշ ջերմաստիճանի տակ հալվում է:

Այդ նյութի հալումը կոնտակտ է առաջացնում և, հետևաբար, զանգահարու-

թյուն (ելեկտրական լամպի շղթան միացվում է): Այդ նպատակով վերցնում են հետևյալ

հալվածքները: 1) Վուդի հալվածքը (անագ—3 մաս, արճիճ—5 մաս, վիսմուտ—8 մաս): Հալման կետը—100 °Ց.: 2) Լիպովիցի հալվածքը (կադմիում—3 մաս, անագ—4 մաս, արճիճ—8 մաս, վիսմուտ—15 մաս): Հալման կետը—60° Ց:

Վորպեսզի ստուգենք, թե կամերայի մեջ գետեղված իրերի մեջ մտե՞լ է արդյոք ֆորմալդեհիդ, թե՞ վոչ, մենք դիմում ենք ինդիկատորին, ավյալ դեպքում՝ ֆուքսինա՝ ծծմբային թթվին, վոր գտնվում է մազախողովակի մեջ: Փորմալդեհիդի գոլորշիների ազդեցության տակ այդ անդույն ինդիկատորը մանիչակազույն է դառնում:

Նմանապես նպատակահարմար է վերստուգելու համար կիրառել Միկուլիչի թղթիկները, վորոնք բաղկացած են ոսլա և յոդ ծծած ֆիլտրի թղթիկներից: Միկուլիչի մուգ թղթիկները 100° Ց ջերմաստիճանի տակ կորցնում են իրենց գույնը:

Վերջապէս, դեղինֆեկցիոն կամերաների աշխատանքը վերահսկողության յենթարկելու համար պետք է հետևել կամերաների ջերմաչափի և մաշտմետրի աշխատանքին (համաձայն վերևում գետեղված աղյուսակի, ջերմաչափի և մանոմետրի տվյալները համապատասխանում են իրար): Դեղկամերաների պարբերական վերստուգման աշխատանքը արձանագրվում է ստորև գետեղված վերստուգման քարտում:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0927837

ԳԻՆԸ 50 Կ.

195

11

27962

Паро-формалиновая дезокамера японского типа
и паровая камера Саксе

Гиз ССР Армении, Эривань, 1934